Examenul de bacalaureat naţional 2019

Proba E. b)

Limba şi literatura maghiară maternă
Clasa a XII-a

BAREM DE EVALUARE ŞI DE NOTARE

Simulare

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocaţională – Profilul pedagogic

- **Se punctează oricare alte formulări/ modalităţi de rezolvare corectă a cerinţelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracţiuni de punct.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărţirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

a. A lírai én szerepei 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. Küldetéstudattal rendelkező, próféta szerep;Tegnap tanúja: a múlt értékeit őrző; Mag hó alatt: rejtőzködő, az újjászületés, változás reményét hordozó szimbolikus szerep) *5 pont,* érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*

b. A beszélő helyzetének változása, nyelvi, képi megformáltsága 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. E/1. személyű igehasználat, monologikus, vallomásos versbeszéd; 2. vsz. 1. sor E/3.: a *kell* használatából fakadó általánosítás; 2. sor: azonosulás e szereppel; 4. vsz. önmegszólító, dialogikus, értékkiemelő: emberség, magyarság őrzője, bibliai motívumok: az ige, igazság tudója) *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*

c. Értékek és idősíkok 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. Három idősík: jelen, múlt, jövő. A jelenhez negatív értékek kapcsolódnak: l. vér, jaj, láng és a „kaosz” motívuma, a múlt értékhordozó, erőt adó, a jövőben bízó küldetéstudatra utalnak az „Élet”, „Rend”, „Rendeltetés” szimbólumok.) *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*

d. Évszaktoposzok szimbolikus jelentése 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. tél: pusztulás, káosz; tavasz és a mag motívuma: újjászületés, sarjadás, változás; a világ örök rendjének, körforgásának részeként a természet és az emberi élet értékei egyaránt újjászülethetnek.) *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont,* részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **5 pont**
Összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat *4 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *2 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *1 pont.*

Helyesírás, nyelvhelyesség 5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

a. **A szöveg megértésére utaló válasz megfogalmazása, szövegtömörítés** **5 pont**
b. **A kijelentés megértésére utaló, érvényes válasz megfogalmazása** (pl. az értékrend kialakulását az indokolatlan, megmagyarázhatatlan hagyomány határozza meg) **5 pont**
c. **A publicisztikai stílusréteg sajátosságainak felismerése** (2 pont)**, indoklás** (3 pont) **5 pont**
d. **A témához való igazodás** **5 pont**
A véleménykifejtés követelményeinek betartása **5 pont**
Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás **5 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

a. a választott novella műfaji sajátosságai **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont* (pl. *Mikszáth*: lírai, anekdotikus novella, romantikus-realista stílus, életkép anekdotikus történet kereteként, metonimikus és metaforikus összefüggések, elbeszélő nézőpontjának változása, kétértelműség, elhallgatások, elnéző-humoros-megértő hangnem; *Móricz*: *Tragédia*: realista-naturalista novella, klasszikus novellaszerkesztés szabályai, lineáris, metonimikus történetvezetés, életkép, a külső történések elindítják a belső folyamatokat, részletezés, mechanikus ismétlődések, tárgyilagos elbeszélői hang, irónia; *Barbárok:* metonimikus folytonosság, lineáris előrehaladás: gyilkosság, leleplezésének története; három számozott egység: feszültségkeltés – késleltetés - csattanós zárlat rendje, elbeszélő távolságtartó; *Krúdy:* klasszikus modern lírai novella, impresszionista, szecessziós stílus, keretes szerkezetű, emlékkép, emlékezés helyzete, folyó, híd, az idősíkok közti kapcsolatot is jelzi; ismétlés, hellyettesítés eljárásai, alakmásos technika, részletezés, az elbeszélés harmadik személyű, az elbeszélő mindentudó, de nézőpontja nem rögzített, többnyire az emlékező Szindbád tudatát beszéli el), érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont,* részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont,* kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

b. a női szereplők megjelenítése a választott novellában **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont* (pl. *Mikszáth:* Vér Klára archetipikus szereplő: hűtlen feleség, csábító nimfa, boszorkány, a nevén kívül erre utal a veres haja is; a női szereplők kétértelmű, sejtető megnyilatkozásai is ezt erősítik; líraiság a bemutatásában: alakjához a hangsúlyozott testiség társul: aranypaszománnyal övezi derekát, liliomderék, csillogó veres haj; Gélyi János szerelmének legfőbb oka, a „közvéleményt” megszemélyesítő Pillérné szemében Vér Klára „rosszféleségének” jele lesz; a veres haj, Vér Klára legfőbb jellemzőjeként, az önmagát és másokat is elpusztító, szinte „túlvilági” vonzerő és szerelem jelképe lesz, hiszen a vörös egyrészt a vérrel áll rendkívül szoros kapcsolatban, másrészt pedig „jelképe a napnak, tűznek, villámnak”, s a Klára név jelentése: világos, fényes, ragyogó; *Móricz*: *Tragédia*: Kis János felesége mint mellékszereplő; hagyományos női szerepkört betöltő: az evéssel összefüggésben esik szó róla, emiatt szokta megverni, valamint emiatt szokott összeveszni vele; naturalisztikus utalások, a brutális férfit minősítik, fokozzák le; *Barbárok:* Bodri juhász felesége: kitartás, hűség jelképe; alakjához mítoszi, mesei képzetek társulnak: vándorlása; az igazságot kiderítő, oknyomozó, jelolvasó; líraiság, drámaiság, fenség, ellentétezés leírásában; *Krúdy:* a szeretett nő, Amália emléke, leánya leírása lírai, az impresszionizmus-szecesszió eszközeivel), érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont,* részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont,* kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

c. a férfialakok szerepe a műben **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont* (pl. *Mikszáth:* Gélyi János, legényember, a csábító, szenvedélyes szerető; tekintete metaforikus összefüggésben

megjelenített; *Móricz: Tragédia:* az elbeszélő külső nézőpontból láttatja Kis János fizikai jellemzőit, az evés műveletét, eszközeit, kiemeli közülük az erős állkapcsot, az alacsony homlokot, a merev tekintetet, amelyekkel elemberteleníti a szereplőt, az evés eszközévé fokozza le, belső nézőpontból idézi evéssel kapcsolatos képzeteit, indulatait, reakcióit; *Barbárok: Bodri juhász*: összhangban él a tájjal, körtefa mint középpont, jó apa, férj, áldozat; *veres juhász:* ártó, rontó erő, vadság, brutalitás; *bíró:* a törvény képviselője, nem érti a pásztori világot*; Krúdy: Szindbád,* utazó, kalandor, álmodozó, emlékező, önreflektív, nosztalgikus; kivetített hasonmásai: fiatal tiszt, pápaszemes öregúr), érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont,* részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont,* kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

d. a szereplők közti kapcsolatok bemutatásának eljárásai 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága *5 pont* (pl. *Mikszáth:* másság, archetipikus jellemek, Vér Klára és környezete közötti ellentét: kibeszélés – elhallgatás, sejtetés, gúny; Gélyi Jánossal való kapcsolata metaforikus utalásokkal megjelenített; *Móricz: Tragédia:* feleségére vonatkozó naturalisztikus utalások, a brutális férjet minősítik, fokozzák le; házasságuk ridegségét jelzik; ellentétezés: falu – K. J., vidámság, közösség – düh, magány, fiával való viszonya is rideg, ijesztő; Sarudy – K.J.: vagyon, lakodalom, bőség – szegénység, irigység, vágy; az elbeszélő úgy jellemzi, ragadja meg az egyént, hogy tagadja egyedi voltát, tragikus, groteszk bemutatás; *Barbárok:* szűkszavú párbeszédek drámaisága, beszéd jelzésértékű, gesztusok, tekintetek, veres juhász – bíró: egymás nem értése, idegenség, közöny; szíj szerepe; *Krúdy:* alakmásos technika, leányával való találkozása, önleleplezés hiánya, rejtőzködés, kapcsolatfelvétel képtelensége, visszafordíthatatlan idő*),* érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont,* részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont,* kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat 5 pont

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása *5 pont*, összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek *részleges* betartása *4 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat *2 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, *kísérlet a válaszadásra 1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség 5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.